

www.pwc.is

Endurskoðunarskýrsla með ársreikningi Kjósarhrepps 2011

Sveitarstjórn Kjósarhrepps

Við höfum lokið endurskoðun okkar á ársreikningi Kjósarhrepps fyrir árið 2011. Í skýrslu þessari fjöllum við almennt um störf okkar við endurskoðun ársreikningsins og niðurstöður hennar. Jafnframt gerum við grein fyrir helstu niðurstöðum ársreikningsins.

Endurskoðunin gaf ekki tilefni til athugasemda af okkar hálfu sem gera þarf grein fyrir í áritun okkar á ársreikninginn og munum við því árita ársreikninginn án fyrirvara.

Til upplýsinga þá eru í viðauka aftan við skýrsluna skilgreiningar á helstu hugtökum sem notuð eru í ársreikningi og skýrslunni.

Endurskoðunarvinna byggist á góðu samstarfi við stjórnendur og starfsmenn. Við viljum að lokum færa starfsfólki hreppsins sem veitt hafa okkur aðstoð og upplýsingar þakkir fyrir gott samstarf.

Virðingarfyllt,

Reykjavík, 12. maí 2012

PricewaterhouseCoopers ehf.

Guðmundur Snorrason,

löggiltur endurskoðandi

Efnisyfirlit

PricewaterhouseCoopers ehf.

Skógarhlíð 12

105 Reykjavík

Ísland

S: 550 5300

F: 550 5301

PwC tengiliður:

Guðmundur Snorrason

Löggiltur endurskoðandi/Partner

S: 550 5347

F: 550 5301

gudmundur.snorrason@is.pwc.com

1. Inngangur
2. Helstu niðurstöður
3. Endurskoðunaraðferð okkar
4. Áhersluatriði vegna endurskoðunar 2011
5. Samanburður rauntalna og áætlunar 2011
6. Viðauki

Inngangur

1

Inngangur

Með skýrslu þessari viljum við draga fram nokkur atriði sem varða vinnu okkar vegna ársreiknings Kjósarhrepps fyrir árið 2011. Endurskoðun okkar náði til eftirfarandi sjóða hreppsins.

- **A hluta:**
 - Aðalsjóðs
 - Eignasjóðs

Í fyrsta hluta skýrslunnar tökum við saman helstu niðurstöður. Þá er gerð grein fyrir endurskoðunaraðferð okkar og helstu áhersluatriðum við endurskoðunina jafnframt því sem við bendum á atriði sem að okkar mati mættu betur fara. Helstu frávik á rauntölum samkvæmt ársreikningi og fjárhagsáætlun eru dregin fram og gerð er grein fyrir helstu niðurstöðum ársreiknings 2011.

Aftast í skýrslunni er að finna viðauka með skilgreiningum á helstu hugtökum sem notuð eru í ársreikningi og skýrslunni.

Helstu niðurstöður

2

Helstu niðurstöður

Við höfum lokið endurskoðun okkar á ársreikningi Kjósarhrepps fyrir árið 2011. Á grundvelli þeirrar vinnu viljum við draga fram nokkur meginatriði úr niðurstöðum okkar sem við teljum að eigi erindi til forráðamanna hreppsins.

Innri eftirlitskerfi sveitarfélagsins uppfylla ekki að öllu leyti þær kröfur sem gerðar eru til slíkra kerfa svo sem varðandi aðskilnað starfa, varðveislu eigna, skráningu, afstemmingar. Til dæmis er æskilegt að störf við bókhald og meðferð fjármuna séu ekki á sömu hendi. Þótt slíkur aðskilnaður sé ekki fortakslaus hjá Kjósarhreppi þá hefur verið brugðist við þeirri kröfu að verulegu leyti. Til að treysta innra eftirlit sveitarfélagsins enn frekar væri æskilegt að sveitarstjórn setti sér skýrar skriflegar reglur um verklag og tímamörk varðandi bókhald og meðferð fjármuna. Þá er mikilvægt að varðveisla bókhaldsgagna og afritunartaka sé örugg.

Rekstrarafkoma ársins 2011 varð mun jákvæðari en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir. Þannig var rekstrarniðurstaða ársins 2011 jákvæð um 23,3 m.kr. eða 19,9 m.kr. betri en niðurstaða fjárhagsáætlunar sem gert hafði ráð fyrir rekstrarafgangi upp á 3,4 m.kr. Svipað frávík var upp á árinu 2009 en þá varð rekstrarafgangur 17,4 m.kr. en gert hafði verið ráð halla upp á 1 m.kr. Þrátt fyrir þessa niðurstöðu er rétt að benda á að óbein niðurfærsla útistandandi tekna í árslok 2011 var hækkuð verulega á árinu eða úr 44,2 m.kr. í árslok 2010 í 50,9 m.kr. í árslok 2011. Hækkun niðurfærslunnar, samtals 6,8 m.kr. er annars vegar færð til lækkunar á skatttekjum, 2,8 m.kr. og hins vegar til lækkunar á vaxtatekjum meðal fjármagnsliða, 4,0 m.kr. Það er mat okkar að með þessari niðurfærslu sé dregið verulega úr líkum á því að um ofmat útistandandi tekna sé að ræða í efnahagsreikningi í árslok 2011.

Þá er rétt að hafa í huga að kostnaður við tilraunaboranir vegna hitaveitu á árinu var allur eignfærður eins og áður og engin afskrift færð. Bókfærður viðbótarstofnkostnaður á árinu vegna þessa nam tæpum 2 m.kr. og er heildareignfærsla í árslok 2011 12,4 m.kr. Réttmæti þess að eignfæra þennan kostnað byggist á því að árangur verði af verkefninu.

Helstu niðurstöður

Ytri áhætta. Ein helsta ytri áhætta hjá sveitarfélögum í dreifbýli Íslands hefur á undanförunum árum verið fólksfækkun með tilheyrandi lækkun á skatttekjum. Vegna nálægðar við höfuðborgarsvæðið má telja líklegt að slík hætta steðji síður að Kjósarhreppi en ýmsum öðrum sveitarfélögum í dreifbýli landsins en íbúum sveitarfélagsins hefur fjölgað töluvert á síðustu árum. Þannig fjölgaði íbúum um 15 á árinu 2011 (2010: 9) eða um 7%.

Eins og fram kemur í áritun okkar á ársreikning Kjósarhrepps er það álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af rekstri Kjósarhrepps á árinu 2011, efnahag hans í árslok 2011 og breytingu á handbæru fé á árinu 2011. Það er því álit okkar að samþykkinga beri ársreikninginn.

Endurskoðunaraðferð okkar

3

Endurskoðunaraðferð okkar

Eins og áður er tilgangur endurskoðunarinnar að votta trúverðugleika þeirra fjárhagsupplýsinga sem settar eru fram í ársreikningi sveitarfélagsins. Endurskoðun okkar var hagað í samræmi við sveitarstjórnalög nr. 138/2011 og góða endurskoðunarvenju. Grundvallaratriði í endurskoðun er þekking á starfsemi viðskiptavinarins, þeirri viðskiptaáhættu sem í starfseminni er fólgin og þeim eftirlitsaðferðum sem notaðar eru til að draga úr áhættunni. Það er mikilvægt að gera sér grein fyrir þessum atriðum, ekki aðeins fyrir framgang endurskoðunarinnar, heldur einnig til að geta greint frá og bent á atriði sem betur mættu fara í starfseminni.

Ársreikningur Kjósarhrepps fyrir árið 2011 hefur að geyma A hluta starfsemi hreppsins en ekki er um nein fyrirtæki að ræða sem teljast til B hluta.

Endurskoðunin náði meðal annars til eftirfarandi þátta:

- Að ganga úr skugga um að álagðir skattar og aðrar tekjur ásamt gjöldum hreppsins komi réttilega fram í ársreikningi og séu í eðlilegu samræmi við eigna- og skuldaliði.
- Að sannreyna að eignir hreppsins séu til staðar og hæfilega metnar.
- Að sannreyna að allar skuldir og skuldbindingar hreppsins komi fram í ársreikningi og ganga úr skugga um að þær séu metnar í samræmi við viðurkenndar reikningshaldsreglur.
- Að greina ýmsa liði í ársreikningi og bera saman við fjárhæðir fyrri ára.
- Að kanna lotun reikningsliða og skoða framsetningu þeirra í ársreikningi.
- Að tryggja að form ársreiknings og efnisinnihald sé í samræmi við ákvæði laga, reglna og samþykktu um meðferð fjármuna og viðtekna reikningsskilavenjur.

Þar sem endurskoðunin byggist á úrtakskönnunum og öðrum aðferðum sem í eðli sínu eru takmarkaðar, er óhjákvæmilega hætt á að einhverjir mikilvægir eða verulegir annmarkar komi ekki í ljós við endurskoðun.

Endurskoðunaraðferð okkar

Ábyrgð stjórnenda

Við viljum benda á að ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum sveitarfélagsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við starfsskyldur þeirra. Þetta felur í sér að allar upplýsingar sem þeim eru kunnar og skipta máli komi fram, að bókhald sé fært eftir viðteknum reglum, að innra eftirlit sé í fullnægjandi horfi og að nægjanlegt eftirlit sé með eignum hreppsins. Í samræmi við góða endurskoðunarvenju munu stjórnendur hreppsins undirrita sérstaka yfirlýsingu þar sem þeir staðfesta ábyrgð sína í þessum efnum.

Áhersluatriði vegna endurskoðunar 2011

4

Áhersluatriði vegna endurskoðunar 2011

Við endurskoðun ársreiknings fyrir árið 2011 var ákveðið að leggja áherslu á tiltekin atriði sem gerð verður grein fyrir hér á eftir. Jafnframt vekjum við athygli á nokkrum þáttum sem við teljum að kalli á úrbætur.

Tilvist eigna og skulda

Endurskoðun okkar á efnahagsreikningi fól meðal annars í sér eftirfarandi:

- Afstemmingar sjóða og bankareikninga voru yfirfarnar.
- Tekjufærsla skatttekna var könnuð og eftirstöðvar staðfestar með samanburði við yfirlit frá Fjársýslu ríkisins. Niðurfærsla skatttekna var skoðuð og lagt mat á hana.
- Aðrar skammtímakröfur voru kannaðar.
- Skammtímaskuldir voru kannaðar og hreyfingar lánardrottna skoðaðar.
- Fastafjármunir voru skoðaðir með tilliti til eignfærslu og afskrifta.

Innheimta útistandandi krafna

Mikilvægt er að sveitarstjórn fylgi stöðugt eftir innheimtu útistandandi tekna og sjái til þess að gripið sé nægilega tímanlega til viðeigandi ráðstafana til að tryggja greiðslu einstakra krafna. Sérstaklega þarf að fylgjast vel með útistandandi fasteignagjöldum en þau eru tryggð með lögveði í viðkomandi fasteignum. Skoðun okkar sýndi að innheimta fasteignagjalda hefur verið sett í fastara ferli en áður og eru eldri vanskil sett í lögfræðinnheimtu.

Áhersluatriði vegna endurskoðunar 2011

Innra eftirlit

Við höfum áður bent á ýmis atriði sem að okkar mati eru mikilvæg til að tryggja áreiðanleika þeirra fjárhagsupplýsinga sem eiga að skila sér í ársreikning sveitarfélagsins. Án þess að gera athugasemdir við einstaka liði viljum við undirstrika mikilvægi þessara þátta:

- **Afstemmingar** þurfa að vera í föstum skorðum og þær þarf að gera með reglulegum hætti.
- **Bankareikninga** þarf að stemma af a.m.k. mánaðarlega og þá **alla** bankareikninga í eigu hreppsins.
- **Lánardrottna** þarf að stemma af reglulega og því mikilvægt er að renna yfir stöðu þeirra í bókhaldi öðru hverju. Ef mismunir koma í ljós við afstemmingar þarf að finna út úr þeim og gera **tafarlaust** viðeigandi færslur.
- **Yfirferð** og uppfletting hreyfingalista fjárhagsbókhalds með reglulegum hætti er mikilvæg svo hugsanlegar leiðréttingar skili sér tímanlega inn í bókhald og tryggi þannig betur áreiðanleika þess á hverjum tíma.
- **Uppáskrift reikninga** þarf að vera í föstum skorðum. Æskilegt er að oddviti samþykki alla reikninga sem berast með því að árita þá með upphafsstöfum sínum. Með sama hætti væri æskilegt að launalistar væru uppáskrifaðir áður en til útgreiðslu launa kemur.
- **Bóka** ætti alla **samþykkt reikninga** í beinu framhaldi af samþykkt þeirra þótt greiðsla fari fram síðar. Þannig sýnir bókhaldið réttari stöðu. Reikningar sem eru án greiðsluseðla sjást þá strax sem skuld í bókhaldi þótt þeir komi ekki fram sem ógreiddir í heimabanka hreppsins.

Áhersluatriði vegna endurskoðunar 2011

Fylgiskjalaskoðun

Úrtakskannanir á fylgiskjölum voru gerðar með það í huga að kanna hvort fjárhæðir skiluðu sér á rétta bókhaldslykla, hvort fært væri á rétt tímabil, hvort samþykkt reikninga væri í lagi og hvort reikningar uppfylltu skilyrði laga. Niðurstaðan var sú að í langflestum tilvikum voru þessi atriði í lagi og reikningar uppáskrifaðir af þar til bærum aðilum.

Önnur atriði

- Oft hefur afkoma samkvæmt ársreikningi verið nokkuð úr takti við samþykktar fjárhagsáætlanir. Árið 2011 er þar engin undantekning. Nauðsynlegt er að skoða í hverju helstu frávík eru fólgin með það í huga að gera fjárhagsáætlanir fyrir hreppinn enn áreiðanlegri í framtíðinni. Þá er mikilvægt að bera niðurstöður bókhalds á hverjum tíma saman við fjárhagsáætlanir svo unnt sé að bregðast við frávikum í tíma.
- Mikilvægt er að hreppsnefnd sjái til þess að lögboðnum gögnum sé skilað til skattyfirvalda innan settra tímamarka, svo sem launaframtali og verktakamiðum. Skoðun okkar sýndi að verktakamiðum hafði ekki verið skilað eins og lögbundið er. Út því hefur nú verið bætt.
- Æskilegt er að hreppsnefnd sjái til þess að settar verði skriflegar reglur fyrir starfsmenn hreppsins þar sem lýst er æskilegu verklagi við vinnslu bókhalds og tímamörk tilgreind.
- Áður höfum við gert athugasemd við að hreppurinn hefur ekki haldið formlega eignaskrá eins og sveitarfélögum er uppálagt. Úr því hefur nú verið bætt þótt hún mætti vera ítarlegri.

Samanburður rauntalna og áætlunar 2011

5

Samanburður rauntalna og áætlunar 2011

Eins og fram kemur í töflunni hér að neðan sést að skatttekjur urðu verulega hærri en áætlun gerði ráð fyrir eða um 23,2 m.kr. sem er um 27% frávik frá áætlun.

Laun og tengd gjöld reyndust svo til námvæmleg sama fjárhæð og gert var ráð fyrir í fjárhagsáætlun.

Annar rekstrarkostnaður var 3,6 m.kr., eða 5,0% hærri en áætlun gerði ráð fyrir.

Af einstökum málaflokkum eru það fræðslumál sem fara 2,8 m.kr. fram úr áætlun og menningarmál um 2,9 m.kr. Þá tóku hreinlætis- og heilbrigðismál um 2,4 m.kr. meira til sín en gert var ráð fyrir í áætlun.

(í þús.kr.)	Ársreikningur	Fjárhagsáætlun	Frávik	Frávik í %
Tekjur:				
Skatttekjur og Jöfnunarsjóður	109.917	86.700	23.217	26,8%
Aðrar tekjur	12.517	12.450	67	0,5%
	122.434	99.150	23.284	23,5%
Gjöld:				
Laun og launatengd gjöld	26.311	26.043	268	1,0%
Annar rekstrarkostnaður	75.704	72.065	3.639	5,0%
Afskriftir	1.973	2.400	(427)	-17,8%
	103.988	100.508	3.480	3,5%
Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði	18.446	(1.358)	19.804	-1458,3%
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	4.874	4.750	124	2,6%
Rekstrarniðurstaða	23.320	3.392	19.928	

Í töflunni á næstu síðu má sjá nánari sundurliðun á frávikum einstakra málaflokka.

Samanburður rauntalna og áætlunar 2011

Málaflokkar - samanburður við fjárhagsáætlun 2011

(í þús.kr.)	Ársreikn. 2011	Fjárhags- áætlun	Frávik	Frávik í %
Aðalsjóður:				
Skatttekjur/Jöfnunarsjóður	110.237	86.700	23.537	27%
Félagsþjónusta	(9.226)	(9.976)	750	-8%
Fræðslu- og uppeldismál	(34.455)	(31.614)	(2.841)	9%
Meningarmál	(6.117)	(3.208)	(2.909)	91%
Æskulýðs- og íþróttamál	(1.365)	(1.440)	75	-5%
Brunamál og almannavarnir	(1.136)	(1.280)	144	-11%
Hreinlætis- og heilbrigðismál	(4.116)	(1.729)	(2.387)	138%
Skipulags- og byggingarmál	(3.653)	(3.814)	161	-4%
Umferðar- og samgöngumál	(2.689)	(1.630)	(1.059)	65%
Umhverfismál	(1.835)	(1.770)	(65)	4%
Atvinnumál	(2.250)	(1.000)	(1.250)	125%
Framlög til B-hluta fyrirtækja	0	(2.000)	2.000	0%
Sameiginlegur kostnaður	(20.100)	(19.472)	(628)	3%
Fjármagnsliðir	8.168	4.750	3.418	72%
Aðalsjóður	31.463	12.518	18.946	151%
Eignasjóður	(8.143)	(9.125)	982	-11%
Eignasjóður	(8.143)	(9.125)	982	-11%
A hluti samtals	23.320	3.392	19.928	588%

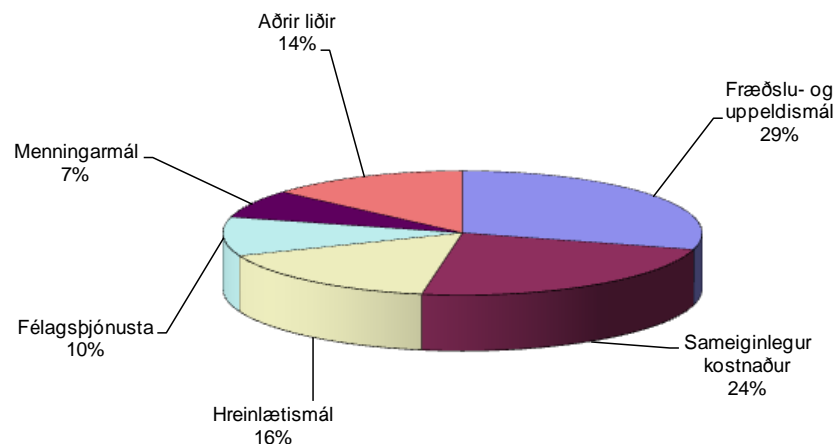
Samanburður rauntalna og áætlunar 2011

Ársreikningur Aðalsjóðs 2011

Þegar litið er á rekstur Aðalsjóðs Kjósarhrepps 2011 viljum við vekja athygli á nokkrum þáttum.

- 1. Rekstrargjöld Aðalsjóðs**, að frádregnum sértekjum án fjármagnsliða námu 86,9 m.kr. á árinu 2011 (2010: 80,9 m.kr.). Rekstrargjöld sem hlutfall af rekstrartekjum námu 71,0 % á árinu 2011 (2010: 89,8%).
- 2. Rekstur málaflokka**, án fjármagnsliða tók til sín 97,2 m.kr. á árinu 2011. Myndin hér að neðan sýnir hvað helstu málaflokkar tóku til sín sem hlutfall af heildarútgjöldum.

Aðalsjóður - skipting rekstrargjalda (að frádregnum sértekjum) á málaflokka

Samanburður rauntalna og áætlunar 2010

Ársreikningur A hluta 2011

Varðandi fyrirbyggjandi ársreikning fyrir A hluta Kjósarhrepps (þ.e. Aðalsjóð og Eignasjóð) fyrir árið 2011 viljum við benda á nokkur atriði:

- 3. Skatttekjur** sveitarsjóðs hækkuðu um 18,2% á milli áráanna 2010 og 2011. Á árinu 2011 námu skatttekjur 109,9 m.kr. að meðtöldum framlögum úr Jöfnunarsjóði (2010: 93,6 m.kr.). Skatttekjur á hvern íbúa hækkuðu um 15,3% á milli ára, eða úr 424 þús.kr. á árinu 2010 í 466 þús.kr. á árinu 2011. Í þessu sambandi verður að hafa í huga álagningarhlutfall útsvars hækkaði milli ára vegna yfirtöku sveitarfélaga á málfnum fatlaðra og almennar launahækkanir hækkuðu útsvarsstofn í staðgreiðslu.
 - 4. Rekstur A-hluta**, án fjármagnsliða, tók á síðastliðnu ári til sín 84,9% af rekstrartekjum (787,4% á árinu 2010).
 - 5. Hreint veltufé** sveitarsjóðs, hækkaði úr 97,6 m.kr. í árslok 2010 í 109,9 m.kr. í árslok 2011.
 - 6. Handbært fé** sveitarsjóðs hækkaði á árinu úr 95,4 m.kr. í 106,8 m.kr.
 - 7. Veltufjárhlutfall** sveitarsjóðs lækkaði lítillega milli ára eða úr 7,3 í 6,9. Samkvæmt yfirliti um sjóðstreymi 2011 nam veltufé frá rekstri 25,3 m.kr. (2010: 16,4).
- Rétt er að vekja athygli á að allar útistandandi kröfur sveitarfélagsins eru færðar meðal veltufjármuna, þ.e. gert er ráð fyrir að þær muni innheimtast að fullu innan 12 mánaða. Með tilliti til reynslu síðustu ára er þó óvíst hvort það muni takast og því álitamál hvort hluti af útistandandi kröfum ætti að færast sem langtímakröfur meðal fastafjármuna.
- 8. Heildarskuldir** hækkuðu um 13,2 m.kr. á milli ára, eða úr 15,4 m.kr. í 18,6 m.kr. m.v. árslok 2011.
 - 9. Eiginfjárstaða** sveitarsjóðs styrktist á árinu sem nam rekstrarafgangi ársins. Eigið fé nam 186,1 m.kr. í árslok 2011 (2010: 162,8 m.kr.). Eiginfjárhlutfall hélst óbreytt milli ára eða 91%.
 - 10. Fimm ára yfirlit** um rekstur og efnahag fylgir hér á næstu síðu.

Samanburður rauntalna og áætlunar 2011

Samantekt úr ársreikningum A hluta 2002 - 2011

(í þús.kr.)	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Rekstur										
Rekstrartekjur	122.434	105.436	101.808	106.466	112.692	74.803	60.692	56.516	56.557	50.396
Rekstrargjöld	102.015	93.141	92.476	87.944	78.025	62.686	51.780	57.217	47.491	49.597
Hagnaður (tap) f. afskriftir	20.419	12.295	9.332	18.522	34.667	12.117	8.912	(701)	9.066	799
Afskriftir	1.973	1.589	2.728	1.783	1.783	1.632	1.633	1.632	1.632	1.633
Hagnaður (tap) f. fjármagnsliði	18.446	10.706	6.604	16.739	32.884	10.485	7.279	(2.333)	7.434	(834)
Fjármagnsliðir	4.874	4.092	10.780	13.683	4.899	1.206	176	243	(710)	(145)
staða ársins	23.320	14.798	17.384	30.423	37.783	11.691	7.455	(2.090)	6.724	(979)
Efnahagur										
Fastafjármunir	76.187	65.165	63.471	53.628	43.079	30.676	32.308	33.941	35.573	37.205
Veltufjármunir	128.500	113.007	88.651	97.099	82.787	39.405	26.797	18.315	16.363	11.482
ígnir samtals	204.688	178.173	152.122	150.727	125.866	70.081	59.105	52.256	51.936	48.687
Eigið fé	186.101	162.781	147.982	130.598	100.175	53.322	41.631	34.176	36.266	29.542
Langtímaskuldir	0	0	0	2.375	2.551	4.346	5.873	7.378	8.773	10.168
Skammtímaskuldir	18.587	15.392	4.140	17.754	23.140	12.413	11.601	10.702	6.897	8.977
uldir samtals	204.688	178.173	152.122	150.727	125.866	70.081	59.105	52.256	51.936	48.687
Sjóðstreymi										
Veltufé frá rekstri	25.293	16.387	20.345	32.744	39.858	13.797	9.426	(89)	5.860	906

Eins og þarna kemur fram hefur afkoma sveitarfélagsins verið jákvæð öll þessi ár. Sama á við um veltufé frá rekstri. Eigið fé hefur á þessu árabili rúmlega sexfaldast.

Viðauki

6

Viðauki

Hugtök

Hér eru útskýrð nokkur hugtök sem notuð eru í skýrslunni:

- **Peningalegar eignir:** eru veltufjármunir að viðbættum langtímakröfum.
- **Veltufjármunir:** eru þær eignir sem talið er að muni skila sér sem innborganir innan 12 mánaða frá uppgjörstegi. Hér er því um að ræða þær eignir sem sveitarfélagið hefur til ráðstöfunar á næsta ári til greiðslu skulda eða annarrar ráðstöfunar.
- **Langtímakröfur:** eru þær kröfur sem talið er að muni skila sér sem innborganir eftir meira en 12 mánuði. Að öllu óbreyttu nýtast þessar eignir því ekki á næsta ári til greiðslu skulda eða annarrar ráðstöfunar.
- **Peningaleg staða:** eru peningalegar eignir að frádregnum heildarskuldum. Peningaleg staða sem hlutfall af tekjum þykir einna besti mælikvarði á fjárhagsstöðu sveitarfélaga. Ef peningaleg staða er orðin neikvæð, er einnig verið að tala um hreinar skuldir eða nettóskuldir.
- **Skammtímaskuldir:** eru skuldbindingar sem gjaldfalla innan 12 mánaða.
- **Langtímaskuldir:** eru þær skuldir sem gjaldfalla eftir lengri tíma en 12 mánuði.
- **Heildarskuldir:** eru skammtímaskuldir að viðbættum langtímaskuldum.
- **Hreint veltufé:** er veltufjármunir að frádregnum skammtímaskuldum.
- **Veltufjárhlutfall:** er hlutfallið milli veltufjármuna og skammtímaskulda. Því er ætlað að gefa vísbendingu um greiðslustöðu. Æskilegt er að þetta hlutfall sé að jafnaði ekki undir gildinu 1,0.
- **Veltufé frá rekstri:** segir til um hversu mikla fjármuni sveitarfélag hefur til ráðstöfunar, til fjárfestinga og niðurgreiðslu skulda. Þessi kennitala er einn besti mælikvarði á getu fyrirtækis til að standa við skuldbindingar sínar.